

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetői ár
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyiltiléri cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztői iroda

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünneppnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A király Budapesten.

Kolozsvár, május 4.

Budapest, a magyar székesfőváros ünnepélyesen, lobogó díszszel fogadta a királyt, a ki megérkezett az osztrák császári városból hű magyarjai közzé. A magyar nemzet hűsége, ragaszkodása és lojalitása nem frázis és nem udvarias formából mondjuk, hogy a felség hű magyarjai közzé érkezett. Budapest ünnepében az egész ország és az egész nemzet hálatelt szívvel vesz részt, mert a főváros ünnepélyes fogadása is azt a hálát fejezi ki, melyet az uralkodó azon ténye iránt érez, a melylyel elrendeli, hogy a kormány tegyen intézkedést Rákóczi Ferenc fejedelem hamvainak hazaszállítási ügyében.

A király intézkedésének jelentősége nem szorul magyarázatra. Azt is mindnyáján jól tudjuk, hogy a felség őszinte szívvel minden hátsó gondolat nélkül örvendeztetette meg Magyarországot. De örvendezésünk szívárványa mögött mégis sötét felhő lappang, mert aggodalommal eltelve kutatjuk, hogy mégis nem jelennek-e hátsó czélok, a miről sejtelmünk sincs a királynak, de a mit jó előre kitervezték azok a tanácsosok, a kik állandóan az udvar fényében sűtkérezve, a politikai helyzet irányítását vezetik.

Négyszáz esztendő keserves tapasztalata tanította meg ezt a nemzetet arra, hogy óvatosan örvendezzen, mert a mikor azt hiszi, hogy sok oka van az öröme, akkor ébred a bánatra a keserűségre. Azok a tanácsosok, azok a politikusok a kik közel állanak a trónhoz, soha semmivel sem bizonyították, hogy igaz barátjai volnának a magyar nemzetnek. Valyon mit várnak, mit remélnék a nemzettől a Rákóczi hamvainak hazaszállítása ötletéből, azok a politikusok, kik ott sugnak-bugnak a trón körül és bizonyára most sem kések a királyi jóindulatot úgy használni fel, hogy abból idegen érdek huzzon hasznót? Ezért ninosen nagy okunk örülni a királyi ajándéknak, mert gyakran tapasztaltuk, hogy a királyi jószágot és kegyességet politikai okokból miként használták fel mézes madzagnak, azért, hogy elaltassanak, hogy elvakítsanak és határtalan engedékenységre bírjanak.

Azok a tisztelt tanácsosok, a kik informálják a fejedelmet soha sem tárták fel a helyzetet valójában. Azt bizonyára nem mondták meg, hogy nem az egyedüli fájdalom és sérelmük a magyaroknak, hogy Rákóczi vitéz fejedelmük és szabadságuk nagy hőse, idegenben porlik, hanem még sok-sok égető seb van a nemzet lelkén, a mit lehetne királyi akarattal enyhíteni. Megmondhatnák, hogy szegény a nemzet, mert önére jutul járul a közöskiadások nagy terhéhez s ezen kívül a másik állam olyan közönséges gyarmatnak tekintti,

a mit okvetlenül ki kell zsákmányolni. Nem tudja ez a szegény állam a tisztviselőit se ellátni. Iparát, kereskedelmét és közgazdaságát a közösvámterület juttatta koldusbotra, mialatt Ausztria felvirágzott Magyarország vagyonából, Magyarország kincseiből. Mert ebből az országból minden kincs, minden vagyon Ausztriába vándorol. Oda vándorol és nem tér vissza soha.

Megmondhatnák azok a tanácsosok, hogy a magyarok lelkében fájó sebz az is, hogy a magyarok királyja csak Magyarországra, csak Budapestre jő, de nem haza, mert az otthon Bécsben van mindörökké. Az otthon ott van a hol a főherczegek, a katonai méltóságok, a nagy követek és az udvar összes tartozékaival székel, az otthon Bécsben van és nálunk a király csak vendég. Pedig mi mindig örömmel és hódolattal fogadjuk. A magyarok lojalitása és királyhűsége páratlan és büszkéek volnánk, ha budai várpalotáról elmondhatnók, hogy azigazi otthona a magyar királynak.

Elmondhatnák, hogy az anyagilag nehéz helyzetbe jutott magyarok e kívánságában lehet egy kis jogos önzés is, mert hiszen ugyanannyival járulnak a civilizistához, mint Ausztria. Ugyanannyival akarja a magyar kormány emelni a civilizistát, mint az osztrák kormány, — de azért a sok millióból Magyarországra nem kerül vissza semmi, — mert a magyar királynak nincs udvartartása. A katonai méltóságok, a főherczegek, a nagykövetek, az udvarhoz tartozó tisztviselők, cselédek és minden rendű és rangú járulékok állandóan Bécsben vannak, Bécsben költenek, Bécsben fogyasztanak és Bécsben mulatoznak.

Hogy ne fájni ez a magyarnak és hogy ne bántani meg lelkében? Hiszen hálás szívvel fogadjuk a Rákóczi hamvait, de ne legyen ez egy kis zsiabasztó szer fájó sebeinkre, mert ha elmulik a hatása, a seb ujult fájdalommal fog sajogni.

Budapest székes főváros ünnepi a királyt. Az ország népe is szeretettel gondol királyára, de az ünnep zajából mégis kiszakad egy nehéz, egy fájdalom sósaj, mely a nemzet szívén, érzelmének mélységéből fakad. Ezt a fájdalmat nem lehet elfojtani, erre a fájdalomra nem lehet fátyolt borítani?

Vajjon lesz-e, vajjon akad-e valaki, a ki az ünnep főváros örömszájában a felséges urat erre a mély fájdalomra sohajtásra figyelmeztesse. Erre a nagy nemzeti fájdalomra, melynek hosszú jajkiáltása a harsogó ünnep zaját áttöri!

A miniszterelnök a királynál. A félhivatalos „B. T.” jelenti: Ő felsége a király tegnap délután 1 órakor gróf Tisza István miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta, amely félóránál tovább tartott. Feltehető, hogy a miniszterelnök ez alkalommal a

politikai és parlamenti helyzetre vonatkozólag, valamint tárczája ügyeiről tett előterjesztéseket.

A közös miniszteri tanácskozás. A bécsi félhivatalos „Pol. Kor.” jelenti: Goluchowski gróf közös külügyminiszter, Pitreich tábornagy, közös hadügyminiszter, Körber miniszterelnök és Böhm-Bawerk pénzügyminiszter szerdán Budapestre érkeznek. Másnap az uralkodó elnöklésével közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen megtörténik a végleges döntés a közös költségvetési előirányzat és a delegáció ülészekének megnyitása dolgában.

A háború.

Japán győzelem.

Oroszország és Japán hajótartaléka.

A japánoknak Kiulencsen mellett aratott győzelme a ma érkezett hírek szerint sokkal nagyobb, mint az első tudósításokból kitűnt. Kuroki tábornok azzal, hogy elfoglalta az említett helységet, biztosította a japán hadseregnek a Jalu folyón való átkelését. S a japán hadvezér teljesen tervszerűen járt el, misem kockáztatott, hanem lépésről lépésre ment bele az akcióba, míg végre vasárnap elfoglalta a kiulencseni magaslatoakat.

A japánok ez öt napi ütközet alatt a modern hadviselés minden eszközét harcra vitték s bebizonyították ezzel, hogy a taktikában és a stratégia minden terén teljesen otthonosak. A japán hadvezérség semmit sem hagyott figyelmen kívül s annyira tulszárnyalta ellenfelét a körültekintésben, hogy nemcsak megfutamtította, hanem husz ágyuját lovasról és társzerkestről zsákmányul ejtette.

A japán győzelem.

Bécs, máj. 3.

Az itteni japán követség a következő hivatalos közleményt adta ki a Jalu mellett tegnap lefolyt ütközetéről: Május 1-én kora reggel első hadseregünk megtámadta az ellenséget, a mely Kiulencsent megszállotta. Az ellenség tüzérének tüzelése reggel 7 órakor elhallgattatott. — Erre hadosztályaink megkezdtek a felvonulást és negyed 9 órától 9 óráig terjedő időközben elfoglalták Kiulencsent és az attól északra fekvő magaslatoakat. Az ellenség két ellentámadását heves küzdelem után visszavertük, miközben husz ágyút lovakkal és kocikkal zsákmányul ejtettünk és mintegy husz tisztet és több altisztet elfogtunk. A harcban az oroszok részéről résztvevő III. tüzerhadosztály, a VI. hadosztály második százada és Miscenko tábornok lovasdandára 40 ágyúval és 16 gépfegyverrel. Az ellenség Föngvancseng irányába menekült.

London, máj. 3.

Az itteni japán követség ma délután kiadta Kuroki tábornoknak hivatalos jelen-

tését, amelyből kitűnik, hogy a vasárnapi csata nagyon komoly volt. Kuroki megerősít, hogy csapatai elvettek az oroszoktól huszonnyolc gyorsan tüzelő ágyút s ezenkívül fogságba ejtettek husz tisztet és igen sok közlegényt és számos puskát és töltést vettek el. Az oroszok vesztesége nyolc száz ember, azonkívül az összes vezénylő tábornokok megsebesültek. A japánok a maguk veszteségét hétszáz emberre teszik. A japánok azt hiszik, hogy nehéz tábori ütegeiknek nagyon sokat köszönhetnek. Az oroszoknak Föngvancseng felé való menekülése a legnagyobb rendetlenségben ment végbe és inkább vad futásnak volt mondható.

Oroszország és japán hajótartaléka.

Oroszország ez idő szerint lázasan készített hajógyáraiban az új hadihajókat. Az új hajók egy része már készen van, úgy hogy Oroszországnak a közeljövőben nyolc elsőosztályu hajóból álló tartaléka lesz a harcra számára. A hajók tonnatartalma 72.000 tonna s így a keletázsiai hajórajnak hatalmas megerősítését jelentik. Ehhez hozzászámítható még bizonyos határozottsággal Wierensz admirális hajóaja, a mely két cirkálóból, egy sorhajóból és négy torpedó-naszádból áll s a keletázsiai vizek felé van utban. Ezzel szemben a japáni flotta újabb szaporodásra ez idő szerint alig számíthat; csekély tonnatartalmu néhány hajót építenek ez idő szerint a kétségkívül nagyon tökéletes japán hajógyárakban.

Székely Szövetség.

Maros-Vásárhely, ápril 29.

Ezt a keletkezésben levő intézményt itt Maros-Vásárhelyt és másutt is, a hol Székely-Társaságok vannak és foglalkoznak vele, különféleképpen magyarázzák. Nem bocsátokom a feltevések részletezésébe, de elmondom a magam nézetét, a miben, úgy hiszem, a székely ügyeknek összes aktív munkái s a székely népek aktív barátjai egyet kell értsünk.

Az első kérdés, van-e szükség a székely-társaságok szövetségére. Azt mondom, van. Mert ha az összes magyarországi nemzetiségek szövetségbe tudnak tömörülni és tervszerűen s eredményesen munkálkodni, akkor a több oldalról fenyegetett székelységben is föl kell ébrednie a kötelességérzetnek. Látnia kell, hogy a gazdasági bajok mellett a faji harcban nehezen versenyezhet. Számolnia kell a kivándorlással és ennek súlyos erkölcsi következményeivel.

Mert hogy csak egy példát említsék, a kivándorlók száma az utolsó 15 év alatt megkétszereződött, a statisztika a múltévről már 14085 székely kivándorlót számlál. Elkezdődött az Amerikába vándorlás is s az nagy mértékben terjed. Egy esztendőről a másikra megtízszereződött a számuk. — Kezdődött 1901-ben egy pár faluban, 1902-ben már valamennyi székely megyére kiterjedt és 339-re emelkedett a számuk. A rákövetkező 1903-ban már 3000-en felül áll a tengerentúlról ment székelyek száma.

Ez az egyik ok, a mi sorompóba hívja a székely társadalmat, de ott vannak azok a mélyen fekvő gazdasági bajok, a melyek ezt a megdöbbentő nemzeti vérvésztést előidézik és ott vannak a sok hányatásnak — mint említém — erkölcsi következményei.

reiket. Mikor végre megtudta félelmök okát, meggyőző okokkal világosította fel őket babonájuk hiábavalóságáról. Nem sokára baj nélkül érkeztek a halomhoz. A pap gazdag ebédet ígért nekik, ha kiszállnak. Elfogultak nélkül ugráltak partra s nem sokára úgy belejötték a kurjongatásba, hogy kényszer kellett őket, meg ne süketítsék valamiképpen.

A beteget, szerintők, az askane szállta meg, tehát csak ennek segítségével épülhet föl. Elmagyarázták a bajt bűbájusoknak, a motirének; ez fölújta egy-két kortyot a marariból s megígéri, hogy beszél az askanével. Másnap a beteg ágya mellett állt valakit, a minek rendesen az a vége, hogy áldozatokkal kell kiengesztelni a szellemet, mert a nélkül nem segíthet. Ha az áldozat előbb hal meg, intő példaul szolgál másoknak, hogy áldozatokkal csak legyeknek; ha pedig meggyógyul, már mégis csak illő, hogy ezt a beteg újabb ajándékkal halálja meg. Akkor a bűbájós egy kis szent csalással igyekszik megértesíteni a tekintélyét. Kavicsokkal, dohánylével, ruczatollal, vagy más e félelvél kitömött mesterséges potrohhal jelenik meg a kórágyánál s aztán hókusz-pókuszokkal ismét előbívóli és úgy tűnteti föl azokat, mint a baj valódi okait. A beteg hálakodik, rá fogja, hogy megkönnyebbedett, mindezek fölött pedig megfogadja, hogy hálás lesz a vett jókért. S ha mégis meghal, az askane a hibás.

A megtérített moxók ellenben bizonyos tekintetben még az európaiakkal is versenyezhetnek. Múltárgyakat bámulatos ügyességgel tudnak utánozni. Minták s kellő magyarázat után pl. egészen jó ágyúkat öntöttek. A szövösvben kitűnők. Egy európai hangszert sem foghatnak kezökbe, hogy azzal a legrövidebb idő alatt banni ne tudjanak; s olyan orgonákat stb. gyártanak, hogy Európában sem különbet.

Ételeiket s italaikat azonban oly undorító módon készítik, hogy szerzőnk azokról beszélni sem akar. Előnyét adnak a krokodiluszok (illetőleg kajmánok), tyukok és struccok keményre főzött záptojásainak. A krokodilus farkát mindenestül tűzbe dobják s

Kérdem, nem kell-e elszánnia magát a társadalomnak, hogy a székely leány ne legyen árucikk s a nemes vérből származó székely munkás ne legyen idegen népeknek megalkodó jobbágja? Hogy ne a „székely szolgáld”, „székely kocsis”, „székely szekeres”, „fás székely”, „csiki cséplő” után ismerjék csak a székelyt? Hogy a „furtangos székely”, „agyafurt székely”, „kétcsű székely”, „székely góbbé”, „bizalmatlan székely”, „székely virtus” titulusok ismerete és sajnos, ferdén értelmezése nyomán, ne kicsinyeljék le és ne viczezzék le a székelyt, hanem ismerjék meg erőneinket, becsületeességünket, kulturai fogékonyságunkat, hazafiai készségünket, edzettségünket, szívós kitartásunkat is, és méltó tisztelettel vélekedjenek mindenütt rólunk.

Ezer a tennivalója, nemcsak ennek, de a következő nemzedékeknek is, hogy felviruljon és első legyen számban, kulturában, gazdaságban, erőnyekben és tiszteletben itt a keleten a székely.

Azért a székely-társaságok mozgalmát a legkomolyabban kell mérlegelni.

A szövetekezésnek az indító oka másfelől az, hogy az egységes székely társadalom nagy erőhöz jusson, nagy feladatok megoldására. Továbbá, hogy az egyes társaságok itt is, a hol kevesebb számú tagot számlálhatnak, vagy a társadalmi tevékenység iránti hajlam hanyatlóban van, inspirációt nyervek aktív munkálkodásra s végeredményében kifejlődjen e szervekben a nemes versenyzés ösztöne. Legyen összetartás és alakuljon ki az a közszellem, a mi nélkül a megújodást várni nem lehet.

A Székely Szövetség alakul az összes Székely Társaságok és egyesületek választott tagjaiból. Beléphetnek és tagokat küldhetnek a Szövetségbe mindazon testületek, amelyek az erdélyrészi Magyarországi érdekeiket akar kulturális, akár gazdasági téren szolgálják. (Az Emke, Székely Egyesület, Ege, Eke, gazdasági, kereskedelmi- és ipari egyesületek stb.)

Mert a Székely Szövetség nem egyesület, hanem az említett testületek értekezéseinek és összehangos működésének alkalmat teremtő szervezet. Nem konkurens intézmény, hanem ellenkezőleg a különböző irányban működő társadalmi testületek céljainak érvényesítésére szolgáló alakulás, mely az egész társadalmi erőt mozgásba tudná hozni, mindannyinak érdekében.

A Székely Szövetség minden évben egyszer jön össze gyűlésre, mindig más-más kötelezőbe tartozó testület székhelyén. És itt egy évben egyszeri összejövetelen tanácskozik és határoz, mit fog tenni, hogyan fog tenni a következő esztendőben és kinek-kinek milyen szerep jut. Együttal be számolnak a kötelekben álló testületek működésükről.

A határozatok végrehajtására (oly határozatoknak, melyeknek kivétele az összes feladatát képezik) Maros-Vásárhelyen Székely Szövetségi Iroda alakítatik, amely egyuttal évközben az egyes társaságok és testületek közötti érintkezést és összeköttetést ápolja. E végből „Székely Szövetség” címmel egyelőre havi értesítőt ad ki, mely hírül adja az összes társaságok mozgalmait.

A Szövetség ügyeit külön elnökség és tisztikar vezeti, melyet 3 évenként az évi nagygyűlés választ. A mihez még azt a megjegyzést fűzöm, hogy a Székely Társaság között magától érthetőleg egy sem lesz sem első, sem utolsó s e tekintetben az eezmehordozó marosvásárhelyi Székely Társaság sem képez kivételt. Mindannyi önálló és független a maga hatáskörében s csak éppen a nagyobb és általános kérdésekben

porrá égetett pikkelyeit és bőrt igen kedvező eseménnyel tartják. Súlt majom, hangyafőzelék, tisztítatlan nyers, vagy félíg nyers hal asztaluknak büszkesége. Ha husból, halból kifogynak, a csontokat, halszállkákat s pikkelyek maradványait szedik össze, azokat elhamvasztják, porrá törik s kukoricamálájukba keverik, hogy a husnak legalább — szagát érezzék.

Főitáluk a csicsa, vagy — a hogy ők nevezik — az eronétiko. A hideg vízben áztatott tengeri szemeket tűzőn igen gyöngén megpirkaszta, több faszéka osztják szét s a megjelenő száz asszony ilyenformán kezd a nektár készítéséhez: Aprób csoportokat alkotva, középre teszik a fazeakat s aztán egy-egy marék tengerit vesznek a szájköbba, s addig rágnak rajta, míg nyelvökkel és fogukkal jól megörlik. Nagyon illdelmes, ki hűvelykujjának segítségével teszi vissza a fazekba a maga adagát, a legtöbb azonban még rövidböd utat választ, a minek elkpézelésére nem kell sok fantázia. Ezt a műveletet éjjel, a mi nagyon kellemes lehet, ismétlik, aztán vízzel öntik le a gépet, fazekastól tüze teszik s 24 óra hosszat tartják melegen. Ez idő alatt csak egy asszony marad mellette, hogy koronkint megkavargassa. Aztán tekőbde öntik a fazeakat tartalmát, melyekből a kissé megkocsonyásodott tömeget óriási agyagkantába töltik át, hol éjjel úgy megfagy, hogy az a broncosatlan edény szét is pattan. Ha másnap a földszínen egy igen órga olaj uszklá — hirt adnak a helység összes férfainak, kik nagy csoportokban gyűlnek össze és, siker esetén, egekig magasztalják a főszakácsné s neki ajándékozzák azt a kannát, melybe az italit leszűrtek; ha azonban rossz a csicsa, van mit hallaniok az asszonyoknak. Különben mindjárt hozzáfognak a mennyei nektár élvezéséhez s apró tökhéjából irigylésre méltóan pityizálgatnak.

(Vége következik.)

TÁRCZA.

Egy délamerikai magyar hittérítő.

— Eder X. Ferencz. —

— Irta: Márki Sándor. —

(Folytatás.)

Istennel s a dolgok eredetével keveset törődnek. „Ratirabaino”: „az a rendje”, felelik, ha azt kérdeztük tőlük, miért kell, miért nyugszik le a nap, stb. — Két törzs hitt valamennyire a lélekárvándorlásban. Szerintök a jók majdan egyre ihatnak s a szép asszonyoknak; egyre udvarolhatnak a gonoszok ellenben jaguárokkal, disznókkal stb. változnak át. Talán azért szoktak ivet, nyilat, némi tengerit és italt tenni a halottak sírjaira.

Igazi szeretetnek és kegyeletnek nyomaira sem akadhatni náluk. Fiu, lány hittérítőre hagyja, hogy enyhítsen szüleinek nyomorán, véginység. „Hányszor láttam — írja szerzőnk — halászártól hazatérő legényeket, kik minden szembejövőt megajándékoztak egy-két hallal, de megelégedtek ehez, agy szüleirol! Hányszor láttam, mily pompásan ebédel a férj és feleség a nélkül, hogy csak egy darabkát juttatnának gyermekeiknek! A szegény apróságok aután, hogy mégis egyenek, földet esznek; nem csoda, ha inkább hasonlítanak árnyékhoz, mint emberekhez.

Különben roppant víz ez a nép. Öröm vagy bánat éri őket, — betegek vagy egészségesek: egyaránt készek a nevetésre. A táncból, tréfából sohasem fogynak ki. Semmi gondjuk a holnapra; róluk csakugyan elmondhatni, hogy „mama hopp!” — holnap kopp! S a mily nyugodtan bójtölnek, ép oly könnyen betegeskednek, kinlódnak, sőt

halnak is. Egy izumuk sem rándul meg, mikor kezököt vagy lábukat fűrészele le az orvos. Életüket semmire sem becsülik. Két moxó az erdőben elesteledvén, az egyik a fára mászott aludni, a másik a fa törvében fektűt le. Ez utóbbit csakhamar megtámadta a jaguár, melyet csupán együttes ordítással tudtak valahogy elriasztani. Hanem a lusta moxó még sem mászott fel a fára; a teljes nyugodtan szenderült el ismét a fa törvében, hogy sohase ébredjen föl többé, mert a visszatérő jaguár most már kérelhetetlenül szűttépte.

Munka és foglalkozás nélkül szívesen barangolnak az erdőben s míg otthon bu nélkül élhetnek, itt koplálnak, szomjaznak egy hétig is — csakhogy szalmaövegvegyek lehessenek egy kicsikét. — Ez pedig biztos jele annak, hogy a választásoktól legfűggetlenebb kormányforma a papuskormány, mert az még meztelábasnépeknél is divatozik. Erősen is félnek tőle és az — ascanétól a moxók. Pedig maguk sem igen tudják, mi az az ascané. Senki sem látta, senki sem hallotta őt; valami szellem, — jókedvében az ember védője, kinek fölgerjédt haragját mindenféle tyukok stb. földáldozásával kell megengesztelni. Fiának a férj csak az elsőszülött iker-gyermekeket ösmeri el, a másodikat ascanének tartja, a kivel rendkívül anyósján kell banni, sőt kedvéért még a feleségét is illik megbe-csúlni. Az askane mondja meg, hová lett az ellopott jószág, mi lesz a betegség vége stb. Hogy ezt megtudhassa, az érdekelt fél elmegy a bűbájóshoz, elmagyarázza ennek a maga baját, a ki a verbenászerű marariból készített varázsiszalt megízlelve, megígéri, hogy majd másnap elbeszéli, az italtól izgatva, mit hallott az ascanétól. Reggel aután rendesen azt feleli, hogy a tolvajok, vagy a kik ellen a bűvösszer alkalmazni akarta, az askanét úgy elgyötörték, hogy semmit sem tudhatott meg tőle; vagy pedig valamely ellenségenek nyakába szőza a hibát, hogy másokat is fölingerejlen ellene. Van olyan kő-nivaló bűbájós is, ki maga lopta vagy ásta el a tárgyakat, hogy jóstehetségét annál inkább kitűntethesse s mentül több ajándékot

csalhasson ki: a szellemmel éjjel folytatott küzdelmét aután dicsekvőleg eseteli s megjelöli a lopott tárgyak rejtekeit.

Aramának hijják azt, a mitől félnek: tehát a törzs főnökét is; és „legfűbb parancsnok”-nak az amerikai tigrist, jaguárt, melytől leginkább tartanak. — A tigristől összetépet embernek minden élelmi szerét kiteszik a kunyhó ajtajába, hogy fájja föl, ha tetszik, azt is, mert az már az ő öröksége; s az aramamako megsejrtőjek boszujára érdemesnek tartják azt, hogy ha talán éhséggel küzdő özevgy és árva csak valamit, egy kukoricaszemet is elvenne a tigris örökségéből.

A szívárványról azt hiszik, hogy az női arama, a nap felesége, kinek a földet, melyet a férje fölperzselt, jótévo zapporral kell földűdenie. De mivel nemcsak esős időben szemléltek amaz égi tüneményt, hanem napfény mellett is, mikor az őserdőkön látszik pihenni, — a vizek fejedelme gyanánt tisztelik, ki védelmébe vette a fákat. Szerzőnk egy ideig nem bírhatta rá őket, hogy ilyenkor hajóépítés végett csak egy fát is levágjanak, mert attól féltek, hogy az ilyen osonak mindenestül elsűlyedne. Osak akkor voltak erre hajlandók, mikor ő maga kezdte a fát vágni; s most, alig végezték el munkájukat, feltűnt a szívárvány. Hazánkfa, babonájuk megőzafolására, rögtön felhasználta az alkalmat; valamennyit az imént faragott csolnakba ültette s a tünemény tartama alatt szerencsésen ért el a kikötőbe, melyet az indiánusok kitörő örömmel s egy babonától megszabadulva üdvözöltek. Hasonló módon barátokoztatta meg őket az Orignere tavon való hajózással. E vízről azt hitték azelőtt, hogy abban él az arama méltósága, Jono nevű roppant hal, mely minden hajóst fölhal; s e tündér palotája a part mellett emelkedő egyik halmon áll. Babonájukról semmit sem tudva, egyszer azt parancsolta nekik, hogy e halomfelé evezzenek. Ezer taglejtéssel, kétségbeesett szavakkal akarták lebeszélni, de ő el nem állott szándékától. A vadak csűgvedve, csűndben engedelmeskedtek neki; most már sehogysem akarták fujni, pengetni hangsze-

alkalmazkodnak az évi nagygyűlések határozatainak. A szövetségi iroda pedig külön álló alkotás és nem képezheti egyes Székely-Társaság kiegészítő szervét, mert az az összees.

Ez lenne tehát a Székely Szövetség szervezete. Igen egyszerű és célszerű forma arra, hogy a különben egy célra törekvő szervezetek egyetértésben megfigyeljenek egymás mellett, öltetszerűen ne vágnak az egyesek erejét meghaladó vállalkozásokba, vagy ne merüljenek ki az akarásban, hanem csinálják azt, a mi a társadalomra tartozik, csinálják megfontolva, elhamarkodás nélkül, de a kínálkozó alkalmaknak kellő időben való kihasználásával.

Ne ellenkezzenek, hanem közreműködjenek a kormányzat hasznos törekvéseiben, mert kétszeres eredménye van annak az akciónak, amit a társadalom megért és munkájával előre segít.

Szóval a társadalmi szervezetbe életet és öntudatot lesz hivatva belevinni a szövetség. Bátorrágot a csüggedéskor és mérsékletet az elbizakodókba.

Ha ez sikerül, nagy fontossága lesz a mai kezdésnek, mert valamiképpen kedvelt könnyű szervezetünk fogva nem szűnhet meg soha a Székely Társaságok, azoknak öröklő fennálló lesz a Szövetség. Fentartja az ősi formásgoktól ment s hasonlóan könnyű szervezete és — gyakorlati feladatokra vállalkozva — a változó életviszonyokhoz való alkalmazkodása.

Egy ilyen konsolidált társadalmi szervezetnek (jelenleg 50 Székely Társaság) lesz tekintélye és ereje is arra, hogy a szélely kérdéseknél egységes közvéleményt teremtsen és sikerrel-sikerre vezesse az ügyet.

László Gyula.

LEVÉL.

Tanulmányi kirándulások Vizaknára.

— Közlebbi években a haza majdnem minden intézetéből, minden évben történik Vizaknán tanulmányi-kirándulás. — A mi, az ismeretgyarapodás mellett, hazafias és kegyeleti érzelme növelésével is jár az illető intézetek növendékeire nézve. De Vizakna város lakosságára is mindig igen kedves és kellemes hatással szokott lenni.

Az idén az első tanulmányi-kirándulást tették, a nagyszabású. A tanítónő-képeze I. II. és III-4 éves növendékei mintegy 65-66 érdekes derék igazgatójuk dr. Bilinszky Lajos és hat tanárú vezetésével felügyelet alatt április 30-án.

Ünnepélyes fogadások a vasúti várócsarnoknál történt a reggeli vonat megérkezésekor. A vasúti várócsarnoktól egyenesen a honvéd-emlékhöz vonultak elismerést érdemlő példás rend és komolysággal. A hol a magyar nemzet gyönyörű imáját: „Hymnus” angali hangokon elénekelték, — szentkatolnai Bakk Endre szabad előadást tartott: az 1849. febr. 4-i csatáról, — a haza alkotmányos és szabadsága hősiességében elvérzett 349 honvéd közül mintegy 300-nak a honvéd-emlékkel szemben levő könnyű nagy sokánál szívtelen behányásáról, azoknak 1880-ban ünnepélyes eltemetéséről és sirjokhoz emléke emeléséről, 1890-ben július 3-ki nagy felhőszakadás alkalmával az aknának vízzel való megtelése folytán hat honvédnek csodálatos feljövéséről 110 őt mélyesről sirjokból, testöknek annyi éveken át épen maradásáról sat.

Dr. Bilinszky L. igazgató a növendékek nevében nemzeti szalaggal ellátott díszes koszorú helyezett a hős bajnokok emlékére, megható, igen szép és eszmés beszéd közt, intvén a növendékeket: hogy, mint leendő tanítónők neveljenek jó honleányokat, Cornélia és Szilágyi Erzsébet gondolkodású nőket; a kik, mint az egrő nők, ha egy hozzá magával a magyar nemzetnek sorsa, kések legyenek még a haza védelmére is kiállani!

Ezután quartetben a növendékek a jelen voltak együtt egy szív és lélekkel élénkeltek a „Szózatot.”

Honleányi szent költőnk teljesítése után, a jelzett intézet növendékei a kijelölt szállásra mentek s ott lepakoltak. Azután a sokánba mentek Zsedényi Ottó bányaanyag engedélye folytán, befizetvén mindenik az

kiszabott 30 fillér díjt. Mely alkalommal hálás elismerés nélkül nem hagyható, Turcsányi mázsatiszt urnak valódi gavalériás eljárása s fázadosa; a mit a növendékeknek a sókánbani kalauzolásánál kifejezett. A sokánbani a mélyességben esdő hangokon énekeltek:

Szűz Mária, hazánk reménye!
Nyujts irgalmom — jobbot feljé.
Busz nemzedet sokogva esd:
Botlásit őt meg ne ved.
Mi lesz belőlünk, hogyha elhagysz,
Ah árvaságunk sirba hervaszt.
Minden reményünk, csak te vagy,
Szent szűz anyánk, szent szűz anyánk.
Oh, el ne hagyj!!!

Bányából kijövetel után, megtekintették: a Tökölly-aknát, illetőleg fűrdőt. Minek történetét B. E. beszélt el, aztán a virágkertet. A honnan a rómaiaknak helyére mentek, ahol most a fűrdők vannak. Ezek történetéről is B. E. nekik előadást tartott.

Megebedélvén a Leich-nevű vendéglőben, felmentek a várost megtekinteni. Vizakna többi nevezetességeit, u. m. a Gerbőházat, Trogloditokat, a történelmi nevezetességet hidat, a hol Bem kocsiját s ágyait elvezette, az iskolákat, Szentkatolnai Bakk Endrének régiségi gyűjteményeit. 4 órákor szombati háláadó vespernyét énekeltek.

Ezután megnézték a fűrdő igen szépen fejlődő parkját s végre a Vizaknai híres vasúti nagyhidat.

A leirt módon, igen hasznosan és élvezetesen ejtvén meg tanulmányi utjukat jelzett intézett növendékei, kedves emlékekkel, vettek búcsút Vizaknától s tértek vissza az őket edes anyai szeretettel fogadó intézetekbe!

Egyleti élet.

Meghívó. Az országos orvos-szövetség kolozsvári fiókja f. évi május hó 5-én este 8 órákor a New-York szálloda külön szobájában társasvacsorát rendez, melyre a karárs urakat mentül nagyobb számban kéri megjelenni az elnökség.

Elektromos fejés.

Az a gondolat, hogy az elektromosságot felhasználjuk a mezőgazdaság céljaira, nem épen új. Ma már nem meglepő, ha a mintagazdaságokban a technika és a higiénia legújabb tapasztalatai nyomán, az elektromosságnak is jelentős szerep jut. Mr. Hugot, egy leleményes francia, kifogástalan tej készítésére mintagazdaságot rendeztet be Ile de la Loge-on. Ez egy 3 kilométer hosszú földnyelvre a Szajának, Páris mellett. A mintagazdaság higiénájának összes követelményeit kielégítő látjuk ott; ezek főbbjei a tisztaság és világosság, fény és levegő bőven van itt és nyoma sincs annak a sok mindenfélének, a mi egy istálló meglátogatásánál úgy elveszi az étvágyunkat egy pohár friss tejtől. A térs, levegős és világos istállók kékre vannak festve, mert hogy a legyek — minden istállónak csapása — ezt a színt nem állják. A hamar rothadó növény-alom helyett finom, naponta felfrissített tengeri-homokot használnak. Ebben a gazdaságban bő alkalmazást talál az elektromosság és pedig új és sajátos módon. Az elektromos energiát kábeleken és izolátorokon vezetik a központi teleptől a gazdasági épületekbe; itt a világításban kívül ez mozgatja az összes gépeket, az üveg tisztítókat, a takarmányválogatókat stb. Legeredetibb az elektromosság alkalmazása azon a gépen, amely a tehén fejését végzi.

A tej meggyűjtésére szolgáló edény kausztóműveléssel vannak összekötve; ezeknek kiálló végét az állat tőgyére teszik s ekkor a tejet egy elektromos erővel hajtott, szabályozható pneumatikus szivattyú fejtí ki. Az egyes lökéseknek megfelelő folyamat; szivás és könnyű nyomás nem a nyomással dolgozó jázékunknak, hanem a borjú szopásának felel meg. A tej üvegcsővön halad át, a mi lehetővé teszi az ellenőrzést és egész az edényig nem jut a szabad levegővel érintkezésbe s így por, bogarak nem eshetnek bele. Egyszerre nyolc tehenet fejhet meg egy géppel; az állatok nyugodtan

A szép ikrek.

A Lady Vale szerzőjétől.

Fordította: Amica.

(Polytatás.)

Hilda ránézett és most rajta volt a sor, hogy nevéssen.

— Mintha nem tudtam volna, hogy heket óta próbáltál velem beszélni! Hát nem én tartottalak-e attól mindegyre vissza?

— És viselkedésséddel szinte kétségbe ejtetted, mert azt gondoltam, hogy nem szeretsz!

— Azt gondoltad? Ah, mily vakok a férfiak!

— Azt érted, hogy szerettél és mégis visszatartottál? Hogy lehettél oly kegyetlen?

— Azt gondoltam, hogy az a te javadra szolgált. Most sem vagyok bizonyos benne, hogy helyes-e ezt megengednem. Oh, Geoffrey, tegyük fel, hogy eljönne az a nap, midőn belátod, hogy egy nagy tévedést csináltál!

A Geoffrey válasza nagyon gyakorlati volt és a következő felőrá a szeretőknek a tökéletes boldogság és üdvösségnek az ideje volt. De ekkor Hilda felvette a padozatra ejtett papírosat és szomorúan mondá:

— Most, midőn tudom, hogy a szerelem mi és mit tud tenni, a szegény anyám és a szerencsétlen Varcoe Ulrik sorsa felett újból tudnék sirni.

A papírosat a gyertya lángjához tartotta és nézte azt lassan elégni.

— Ez sokkal szomorubb jegyzék, mint hogy meg lehessen tartani. En nem tudom, hogy az anyám mennyit tudott, de örülök, hogy ennek az olvasásától meg volt kímélve. Geoffrey, nemde különös, hogy a szerelemnek éppen oly hatalmas van fájdalommal és bántódást okozni, mint boldogítani? Ha nem letél volna meg oly váratlanul az a szomorú történettel a lelkemben, alig hiszem, hogy

megadtam volna neked azt, a mit tölem kértél. De éppen akkor, hogy tudtam volna tőled elfordulni? Vajjon Diána azt fogja-e mondani, hogy nagy vétséget követtem el ellened?

— Attól ne félj — volt a válasz. Az én boldogságom sokkal becsebb Diána előtt.

— Aazonban lehet, hogy még nincs vége a bajnak — mondta Hilda, egyenesen nézve a Geoffrey szemébe. Még Varcoe Klauddal van dolgom. Néha azt gondolom, hogy ő sokkal veszedelmesebb, mint a milyen az atyja volt.

— Legyen olyan veszedelmes a milyen lenni akar — mondta Geoffrey. Édes szerelmem, nekem lesz gondom reá, hogy téged ne bántson!

— De, ha Linda mindent tud, hogy tudjam azt tőle eltitkolni? Nem lesz-e ő a Klaud ellensége és Klaud az övé?

— Az a szándékod, hogy Lindának mindent megmondj? Bölcsesség lesz az?

— A Kourlandj ur eljárásának az eredményeit előbb tudni kívánom, és midőn mindent tudok, látom kell Lindát.

Ennél többet nem tudok mondani.

XXVI.

Ugyilátszott, hogy Linda ambiciójának a tárgyát elérte; diadalmasan uszott a siker árján. Az évad legnagyobb pártját biztosította magának. Voltak családostól matronák, a kik Lockwood vívóknak a Verschoyle Gábiel szép leányával való eljegyzését olvasva, a „szép kalandornő” rendkívüli szerencsésére vonatkozólag, kemény szavakat mondtak. De ezek a szavak nem jutottak el Lindához, vagy talán, ha eljutottak volna, sem gondolt volna velük. Ő most nagy sikerének a mámorát élvezte és csak nevetett, midőn Franceska egyszer azt mondta:

— Maga nem képzei, hogy az emberek milyen dühösek! De én úgy örülök! Mindig kívántam, hogy ez történjék. Ez jó a mi malmunkra. Maga az első örökös, a kivel kísérletet tettünk és gondolja el, hogy maga

tűrök a műveletet s közben vigan kóródnak. A tömlők és a többi áttöltésre és szállításra való edények gondos tisztántartása biztosítja a tisztaság és egészségességet. E mellett azonban a birtok bakteriologiai laboratóriumban naponta megvizsgálják a tejet. Így aztán érthető, hogy ezt a tejet annyira keresik, — pedig egy liter ára egy frank, — hogy a 150 ténén alig győzi kielégíteni a szükségletet.

TANÜGY.

Bátor vagyok a tisztelt szülők szíves tudomására hozni, hogy most, május 1-től június 15-ig lehet a növendékeket előjegyezni egy a kolozsvári áll. leányiskolában, mint a vele kapcsolatos internatusba. Szeptemberben csak azok számíthatnak biztos felvételre, a kik június 15-ig előlvoltak jegyezve. Az előjegyzést levélben is lehet eszközölni. Kolozsvár, 1904 május.

De Gerandó Antonina, igazgató.

SZÍNHÁZ.

Egyenlőség. Márkus Emilia Barrie négy felvonásos fantáziájában az „Egyenlőség”-ben mutatta be lady Maryt. Ezt a szerepet adta Márkus Emilia huszonötödör a Nemzeti Színháznál is. Értjük a darab pesti nagy sikerét. Márkus Emilia egy maga képes diadalra vinni bármely győngye dolgot, ha egy neki való szerep keretébe beillesztheti az ő nagy kvalitásait. Lady Maryja igazi előkelő, splenes, unalmas, okos és elbűvölő teremtes. Ha az ő hajlékony, bájos mozdulatainak gyönyörű vonalait szemléljük a lord Loam szalonjában, alig tudjuk elképzelni a pusztaságit vadleányát, kinek borsizmaja alatt majd megroppan a föld, hangjától megremegnek a sziklák s fékezhetetlen dühében összeszaggatja ruháit. Milyen óriási skálája van e nagyszonyos érzéseinek. És milyen színes, ragyogó hangulatokat patkának le róla. Az ember hunyja le a szemét és úgy élvéze, mint a legklasszikusabb zenét. Ilyen hangja, ilyen igaz szemsugára nincs másnak, írják róla kórusszavak a pesti kritikusi, szent igaz, olyan százdévi modern asszony, ki a szépség varázssával a lelki kifinomulásnak káprázatos gazdagságát egyesítendő, nincs-nincs Márkus Emilán kívül. A közönség, mely rabja volt

tegnap is az ő művészetének, megtöltötte a színházat és nem győzte eleget tapsolni. Felvonás végén nagy bokrétát nyújtottak fel neki és számtalanszor kellett a lámpák előtt megjelenie. Sok igyekvéssel játszott meg Csige Böske remek Eliza szerepét Hegedűs Szerafin, a többiekről, nőkről, ne szőlünk. Először játszta Chrichton inast Szakács és siker kísérte új alakítását is. Jók voltak Szegő, Mészáros.

Takarodó. Beyerlein szenzációs hatású drámája holnap páratlan számú bérleti előadásban kerül színe. — Ocsagy brigadéros, Herczeg Ferencz történelmi drámáját adják szombat. Ebben az előadásban lép föl először P. Lukács Juliska, a ki régi szerepét, Tisza Ilonát fogja játszani.

Heti műsor:

Csütörtök: Takarodó.

Péntek: Takarodó.

Erdélyi szabadságharcosok végrendekezése a bitófa előtt.

Érdekes epizódot beszélt el a szabadságharozót követő szomorú fogás idejéből Filep Albert Marosvásárhelytől 48-49-es honvédszázasos. Az öreg ur husvét ünnepe a kolozsvári erélyke-muzeumban járt s itt a hősök és vértanúk templomában pillantott a Marosvásárhelyt kivégzett Horváth Károly ereklyéjére, melyre az 1854. március 14-én kivégzett vértanu még 1848-ban sajátkezűleg írta fel a nevét.

Elmondotta, hogy Horváth Károly és tsai elfogatása idején ő is bebörtönözött. Czelláját közfal választotta el a Törökötől. A foglyok osakhamar felfedezték és hol kopogtatással, hol hangos beszéddel közölték egymás gondolatait, hogy kora reggel átkopog Filep Alberthez Horváth Károly.

Filep figyelni kezdett. — Te, ha téged felakasztanak, mit fogsz nekem testálni?

milyen szerencsét tett! Ez egy hírdetés lesz az anyámnak. A jövő évadban az amerikai milliommok fognak hozzánk folyamodni!

— Linda, ugy-e jó bizonyítványt fog rólnk adni? És mi számíthatunk a maga pártfogására?

Az első pillanattól kezdve, hogy Lindának a lord Lockwooddal való eljegyzése nyilvánosságra jött, a gratulációk tömegesen jöttek. Linda csodálkozott barátainak a számán, midőn a mézes frázisokkal telt illatos levélkék halmazát látta és akkor annyira hasonlítottak egymáshoz, hogy egyet átolvasva mindegyiknek a tartalmát tudta.

— Válaszolnom kell ezekre? — kérde lady Monkától majdnem csufondóan.

És lady Monk habozva mondta: — Igen, édesem, rendszeren azt szokták tenni!

Ekkor Franceska nevetve szóló közbe: — Linda, én azt tenném, a mi szoktalan. Válaszolatlanul hagynám azokat, vagy egy nyomtatott formát csinálnatnék. Azt mondják, hogy a jegyajándékokra vonatkozólag az lesz a legközelebbi divat, úgy fogják azokat megköszönni. Miért ne, mámiám? Az nem gorombaság.

Azonban egy levél, melyre Linda lázas nyugtalansággal várakozott, nem jött és azon egyentől, kinek az attitűd aggasztotta, nem kapott jelt. Tudni kívánta, hogy eljegyzése Varcoe Klaudra minő hatással volt. Miképpen gondolkozott az arról?

De Varcoe Klaud eltűnt. Azon a napon tűnt el Silverfallról, melyen a Linda eljegyzését a társasággal tudatták és ő a Klaud távozásán örült.

Azon időből midőn még nem volt a Lord Lockwood jegyese, számos köztük beszélgetés jutott eszébe és mindanyiszor hideg borzongás futott végig egész testét és néha azt kérte magától. — Vajjon meg fog-e bocsátani? Törődik vele? És ha ezt teszi, miért törődjem én? mi Varcoe Klaud nekem? És mi vagyok én neki? — Azt mondtam, hogy a lábaimhoz hozom és azt hiszem, hogy szinte sikerült azt tenni! Elment, mert nem akar engem mint egy más férfi menyasszonyát

— Az igazat megvallva, ezen még nem gondolkoztam. Sőt talán neked több kiútásod lehet erre. Azonban ha felkötök, igérem, hogy neked testádom szépen kiszívott öblös tajték pipámat. — Látod, én már megfáradtam, mit hagyok neked, ha engem felmagasztalnak és te megszabadulsz.

En neked hagyom a csibukomat, a mely legkedvesebb jószágom.

Ezzel a végrendekezése további fonala megszakadt, mert a porkoláb jelentkezett.

Kevés idő múlva Filep Albertet elszállították a gyulafehérvári vár börtönébe. Hosszu időn keresztül ott sinlett.

Ezalatt, 1854. március 10-én társait Török Jánost, Horváth Károlyt, Gálly Mihályt (Nagy Lajos kir. tanácsos kolozsvári unit. esperes néjének nagybátyját) Marosvásárhelyt kivégezték. Kivégezték a Postaréten, a hol egykor Rákóczi fejedelemnek választották.

A kivégzés után sok időre Filep Albert százasos is kiszabadult.

Meglepetésére behívott kap a katonai parancsnokhoz.

Megütődött, hogy hát már vége nem lesz az üldözéseknek?

Ezzáltal azonban nagy volt a meglepetése, a midőn a katonai parancsnok előtt megjelent.

Ez ugyanis, tudtára adta, hogy most nem vizsgálatért, hanem egy kegyeletes kötelesség lerovásáért hívatja ide.

— Egyik fogolytársra ugymond az osztrák tiszt, Horváth Károly a bitófa előtt arra kért, hogy ezt a csibukot, mint neki legkedvesebb emléket, adjam át önnek. Ime teljesítem végső óhaját, őrizze meg kegyelettel. A rideg osztrák tiszt megilletődve adta át az emléket, hangjának rezgésén egy pillanatra észre vehető volt, hogy az osztrák mundur alatt, megrezzent az ember szívének egyik hurja.

Filep Albert mellyel megilletődött. A mikor átvette, megjelent előtte a börtönképe. Azután a bitó. Végül kiemelkedni látta sirjából ártatlanul kivégzett bajtársát.

Szó nélkül vette át az emléket, szó nélkül távozott.

Kiszemelt bajtárs erekljét ma is őrizi. Azonban kijelentette, hogy végrendeletével az erélyke muzeumnak fogja hagyni. Ott lesz az jó helyen, a másik erélyke mellett, a mely egy hajkefe s a melyet őv. Török Sámuelné, már néhai Felméry Albert tanár által küldött az erélyke muzeumba...

Jókai halálos ágyán.

(Távirat.)

Budapest, máj. 4.

Jókai Mórnak Erzsébetkörúti 44. számú lakásán tegnap Korányi doktor háziorvos Strikker doktorral konzultált a nagybeteg felett — A két kiváló orvos tüdőgyuladást konstátált. Ut órákor hajtatótt el Korányi, utána Strikker, de még a kapuból sem jött ki, mikor Jókainé sirva visszahívta, hogy Jókai haldoklik.

Strikker Jókait elájulva találta. Nagyfokú szívgyöngeséget konstátált.

Erősítő szerekkel, mesterséges légzéssel magához térítette. Jókai sóhajta eszméletre tért és halk, monoton hangon szólt:

— Ugyan, kedves doktor ur, megérem a reggelt?

— Hogyne érné, méltóságos uram, veszedelemről beszélni se lehet.

Jókai egyre azt hajtogatta:

— Nem hiszem... nem hiszem...

Este Korányi újra eljött. Jókai nagy betegségének híre a hogy elharpódzott a fővárosban, óriási tömeg verődött össze lakása előtt. Ott lesik az ablakát és az ujjabb híreket Jókai állapotáról.

A rokonok közül megjelent a nagybeteg író ágyánál Hegedűs Sándor volt miniszter, Feszty Árpád feleségével, Jókai Rózával. Azonban csak az udvarig mentek. Nem mentek fel a halállal vívódó mesterhez.

Az udvar közepén Fesztyné sirva tekintett fel Jókai lakása felé. Zokogva mondta férjének:

látni! Legalább ez a győzelmem meg van! Megelégedjem ezzel?”

Különösek tetszett Linda előtt, hogy mily bájosan tudta gondolatait Varcoe Klaudról elterelni. Sokkal gyakrabban gondolt rá mint a jegyesére. Tényleg, midőn Lord Lorkwood nem volt vele, a létezéséről is szinte megfeledkezett. Ő most abban a világban melyben élt nevezetes személy volt. Mint leendő Silverfalli grófné — ámbár számszékvek telhetek el mielőtt ezt a méltóságot elérí — tekintélyen valaki volt, nem csak a családi székhelyen tett látogatása alatt, de később is midőn lady Monkot egy másik nagy házról tett látogatásában elkísérte.

Mindenütt szívesen fogadták és a barátságát keresték. Ez egy új és mámorosító tapasztalat volt; de Linda sohasem árult el igaztosságot vagy meglepetést — soha sem felejtette el a saját méltóságát, és nem esett azon tévedésben, hogy alázatosságot vagy gyanakodást mutasson.

Eljött a szeptember és vele a vidéki házak életében a változás, midőn a látogatók jövetelét tervelték. De Linda éppen olyan élvezettel és lelkesedéssel mint Franceska, az új régimébe vetette magát. Örömet talált az ujj helyekre tett hosszú sálakban hol a sportmanek villáreggelit; ő rendszeren szívesebben ment gyalog, mint hogy az idősebb asszonyokkal kocsiba üljön.

A Franceska moréságának nélkül sikerült neki magát kitűnő gyaloglónak és jó lövőnek mutatni, midőn koronként puskát vett a kezébe és a vadászoktól rövid távolságra követte. — Akár mit tett ő azt utánozhatatlan bájjal és pontossággal tette és Francesks néha azt mondta neki.

— Örülök, hogy nem sokára férjhez megy! Maga elvonja a szelet a vitorlaimtól és ámbár azt jelenleg bámulatos jóindulattal tűröm, de azt hiszem, hogy egy idő múlva megelégném. Ugyelmem kell, hogy a következő örökös, ki a társaságba vezetünk, ne legyen ilyen fiatal és szép, szeretetre méltó.

(Polytatása következőik.)

— Gyere, menjünk haza... Imádkozunk otthon apánkért...

Fél tizkor este ujjabb konzultálás történt. Orvosai konstátálták, hogy a tüdőgyuladás egyre terjed. Korányi azt mondta:

— Minden perczen bedíthat a katasztrófa.

Ejfel után egyre gyöngült a nagybeteg, de eszméleténél volt. Felesége folytán mellette van. Néha lopva elossan sirni. Jókai azonnal hivatja, megcsókolja és vigasztalja.

Ejfel után egy órákor elkérte arczképt. Azzal aludt el.

Negyed háromkor felébredt. Fél négykor hajnalban mély álomba merült. Alig hiszik orvosai, hogy felébred.

Eddig szólnak a táviratok. Megdöböntő hírt tartalmaznak. Halálos ágyán van a legfényesebb magyar lángelme, a magyar irodalom világszerte elismert koszosz írója: Jókai Mór. Az első pillanatban jóformán mérlegelni se tudjuk azt a pótolhatatlan nagy veszteséget, mely az ő halálával a nemzet éri. Jókai egy nagy századnak itt élő, utolsó hirnőke volt.

Arany, Petőfi, Tompa, Eötvös, Kemény és a többiek, kik történetet csináltak, mind-mind átvándoroltak az örökkévalóságba. Egyedül Jókai maradt a legnagyobbak patheonából, kiben azt mutatta meg az isteni gondviselés, hogyan párosul a teremő lángésszel a hosszú földi kor áldásos munkássága. Azok közé a kevesek közé tartozott, kik az isteni küldetés mellé magával hozta a pusztíthatatlan fizikumot. Csupa tűz, rajongás, emelkedettség, lélekember volt, de embernek is annyira erős, edzett, vasember, hogy a benne lobogó isteni szikra nem égethette össze idő előtt földi por hüvelyét.

A világ irodalom nagyságai közül is a nagy Hugó Viktor hasonlítható hozzá, ki a Jókaiéhoz hasonló eszményi életet élt nemzet elismerése mellett, fényben, hatalomban.

S most készűl lehunyni örök álomra jószágos, szelid kékszemű, melylyel annyi álmodott, hogy azokon a gyönyörű álmokon tanult szeretni, nagygyá lenni, lelkesülni egy félszázad minden művelt embere Magyarországon. Oh hányan fognak elborulni e szomorú hírek, hogy elköltözik tőlünk a szívek és érzések nagy poétája. Nincs a földnek az a királya, jószágban és szeretetben a legfelül álló legyen bár, kit annyi szöm megsiratna, annyi lélek meggyászolna, mint ahány megkönyyezi a nagy költőóriást Igazságos is az. Ki minden gondolatát szőrt a milliók között, megérdemli a milliók részvétét.

Tördepeljünk le és imádkozunk Jókai életért: Uram, add vissza őt még minékünk, ha szeretet a te magyar népedet. Ha nem, ha akarod másképpen határozott, kiméld meg őt a halál szenvedéseitől, nehéz fájdalmatól!

Felhívás előfizetésre!

nek mind nemlegesek. Ha hiba történt, mindannyian hibáztak, ha ártatlanok, egytől-egyig mindazok.

A rendőri krónikákban különben sehol egy betűt adat nincs arra nézve, mintha a vasutasok a sztrájk alatt nem viselték volna magukat jól. Mindenütt az országban a példás viselkedés a nyugodt magatartás keltett bámulatot. Még ritka kivétellek sem mut. tkozott helytelen magaviselet.

Ezzel a vasutasok nagyon ráczáfoltak a miniszterelnökre, a ki azt állította róluk, hogy nagy része műveletlen. Látszik, hogy a nagy ur nem ismerte őket. Állásuk és fizetésük után ítélte meg. Pedig a nagyérdessé és sok tudással nem jár karöltve a műveltség. Lehet valaki gróf miniszterelnök, vagy nagy tudós, a nélkül, hogy művelt lenne, mert kicsiny a szíve és alatt jár az érzése. Ellenben lehet egy kalauz sőt egy egyszerű pályaoír is művelt ember, ha szívének nemessége, elméjének értelmessége őt, erre képesíti.

Minden embert, a maga erkölcsi értékében a rendkívüli események mutatnak be. A sztrájk csakugyan rendkívüli esemény volt. A vasutasok erkölcsi egyénisége tehát igazi világításban jelentkezett, a példás magaviseletben, mely előtt ma már még hatalom emberei is kalapot emelnek, a külföldiek pedig elismeréssel szólnak.

— **Csige Ilonameghalt.** Tegnapszomoru hangon tudatta a nagyérdemű közönség Mészáros Lajos, hogy Csige Böske családi gyász miatt nem játszhatta el szerepét az „Egyenlőség”-ben. — A színházban azonnal elterjedt a megdöbbentő hír, hogy Csige Ilona, Csige Böske, a népszerű művésznőnek nővére alig tizenhét éves korában, két heti szenvedés után, a Károli-kórházban meghalt. Csige Ilona a debreczeni színtársulatnak volt tagja. — A ki egyetlen egyszer látta a színpadon, nem felejtette el őt, ki csupa vidámság, báj és megkapó egyszerűség volt. Debreczenben, Temesvárt, Pozsonyban, Budán, a hol megfordult, rajongott érte a publikum. Azzal a ritka adománnyal volt megáldva, hogy megfogta az ember lelket az első pillanatra. Most szép, nagy álmódó szemű és örök lehenyja tartja és nem halljuk többé soha estőlőn csengő kacagását. Örökre összeomlott ez a gyönyörű mikrokozmosz és Csige Böske, édes anyjával Hahnel Arankával zokogva, keserű fájdalommal borulnak virágos koporsójára. És a csodaszép „Picula”, ahogyan bevezették őt a kedves, olyan nagyon hallgatag és olyan kétségbeesetten szótalan...

— **Te is fiam, Brutus!** Szegedről írják: Az itteni kormánypart hosszas vajadás után Rónay Jenő volt torontali főispánt léptette fel képviselőjelöltnek. Rónay Jenő egykor tudvalevőleg Bánffy leghívebb embere volt s Bánffy is nevezetesen ki Rónayt Torontálmelegébe főispánnak. És most Rónay is Bánffy ellen fordul. Bárány Dezső pedig többrendbeli illető tapasztalatok után ismét keserűen sóhajt fel:

— Te is fiam, Brutus!

— **Városi pótdát a sleppre.** Kolozsvár városi jövedelmi forrását egy új adó nem fogja szaporítani, fejenként és évenként 20 korona adót fognak azok a hölgyek fizetni, a kik a járdákon és sétátereken sleppet hordoznak. A kik nem fizették le a takaszt és még is sleppelnek, azokat érzékenyen meg fogják büntetni. Ez íránt már közelebből indítványt nyújtanak be a városi tanácshoz.

A sleppre nézve különben, úgy látszik rossz idők járnak mindenit.

A többiek között a következőket írják róla:

— **Tilos a slepp.** Egy jóra való szélnél nagyobb port ver föl a slepp. Ezt statisztikailag kimutatja minden nagyobb város köztisztasági és közegészségügyi hivatala. Néhány hónappal ezelőtt egy bátor városi képviselő indítványt tett Prága városi köztisztaságában, hogy tiltásuk meg a sleppes ruha viselését a sétátereken. Természetesen közegészségügyi tekinteteket vezették el indítványozót, a ki most büszkén hivatkozik sikerére. Prágai tudósítók szerint ugyanis a köztisztaság tegnap elhatározta, hogy a köztérben és sétátereken megtiltja a sleppes ruha viselését és az ez ellen vétőket pénzbüntetéssel sújtja. A prágai köztisztaság energikus állásfoglalását a slepp ellen talán követi a többi nagyváros is, a minnek meglesz az a haszna, hogy mindennapi sétánkat nem teszi illuzóziussá a slepp.

Megjegyzendő, hogy e tilalnak az elölkelő urhölgyek örülnek leginkább, mert őket rendkívül feszélyezi a divat ez örült módon való tulhajtása.

— **Kolozsvármegye sajtókönyve.** A vármegyében előforduló dolgokkal vajmi keveset foglalkoztak az utóbbi időben a napi sajtóban. Pedig gyakran fordul elő a mai megnyírt munkakörü vármegyében is olyan dolog, a mi a közönséget feltétlenül érdekli, a minnek közreadása szükséges.

Ezért a kolozsvári hírlapírók szindikátusa ebbeli előterjesztéssel, hogy a megye sajtókönyvet rendezzen be a hírszolgálat érdekében, a vármegye közönsége április rendkívüli közgyűlésén nagy örömmel fogadta, azt az irányzatot látta ebben, hogy a lapokból a megbízhatatlan, ellenőrzetlen, sokszor személyeskedő tudósítások kiszoríthatnak a hírszolgálat a közérdek maga szempontjainak megfelelőleg szerveztetik.

Ehhez az irányzathoz a megye közönsége nagy készséggel járul hozzá s megbizta az alispánt a rendelkezéssel.

Az alispán erről ma értesítette a hírlapírók szindikátusa elnökét Kuszó Istvánt, hogy a sajtókönyv vezetését az alispán mellé beosztott közg. gyakornokra bízta.

Az erdélyi részek vezérvármegyéje tehát ezen a téren is vezet. S ha jól vezet, nem kicsinylendő eredményt fog elérni.

Hiszén Kossuth Lajos „Törvényhatósági Tudósításában” felszívta a vármegyei életből az országos dolgok mellett, a közérdekű, lokális apró dolgokat is.

Igy például a T. T. 1837. ápril. 23. számában a nagyobb sérelmek mellett a pozsonyi ifjak ügyét, Borsodmegyéből a dolgozóház kérdését, Somogyból Wesselényi ügy, gyűlési rendszer, tisztek ellen való ki kelés mellett a postarendeltséget is olvasuk és olvasunk sok olyan apró dolgot, a mikhez hasonló a mai közgazdaságban is szerepel s a felemelést megérdemli.

— **Kimaradt millió.** Bartha Miklós hétfőn az „Ellenzék”-ben a „Kivándorlás”-ról egy cikksorozatot kezdett meg. A hétfői cikk végén, a hol a kivándorlottaknak a munkaértékéről szól, kimaradt ez a szó: „millió”. A cikknek ez a része így kell hangozni:

„Felületes emberek hirdetik, hogy sok pénzt küldenek haza a kivándorlottak. Igaz, sok pénzt. Tavaly százharminczöt milliót küldöttek. Ez nagy összeg, szédületes nagy összeg. Azonban hányan küldöttek? Azt a nagy összeget egymillióktszáz ezer kivándorlott között kell felosztani. Mennyi esik tehát egyre? Esik 112 korona 50 fillér. Ilyenformán a beküldött összeg vajmi csekély. Mert a legutolsó két napszámosnak is az évi munkaértéke a nemzeti gazdaság szervezetében megüti a nyolczszáz koronát. Annak az egymillióktszáz ezer kivándorlottnak a munkaértéke tehát nem 135 millió, hanem 960 millió korona. Értékvesztésünk tehát pénzben kifejezve évenként 825 millió korona.

— **Királyi elismerés nyugalomba vonuló aljárásbíróknak.** Nagy László foragasi aljárásbíróknak kiváló szolgálatai elismerésül 32 évi lelkiismeretes munkássága után való nyugalomba menése alkalmával ő felsége a királyi járásbírói címet adományozta. Tudomásunk szerint ez első esetben történik, hogy nyugdíjazott aljárásbírói címet adományoztak.

— **Zubovics Fedor adománya.** A „Honti Lapok” írja: Zubovics Fedor, a világszerte ismert regényes hírt sportférfi, igazán nagyfelkü elhatározással azt a kijelentést tette, hogy a Honvármegyei Múzeum-társulatnak 32.000 koronás tőkét bocsájt rendelkezésre székház-építés céljából s hogy nagyértékű műkincseit, melyek egy egész múzeumot alkotnak, szintén átengedi a Múzeum-társulatnak. Bár az ígért csak magán-körben történt s végrehajtásának módzata, effektuálásának ideje még ismeretlen, de Zubovics Fedor legközelebb Hontba jön, hogy Lits Gyula főispánnal, mint a Múzeum-társulat elnökével, a fejedelmi adomány létesítése céljából érintkezhes lépjen.

— **Gróf Wickenburg balesete.** Gróf Wickenburg Márk országgyűlési képviselő, a volt kereskedelmi államtitkár lovaglás közben baleset érte. Vágatás közben a lóva úgy megbotlott, hogy fölbukott és maga alá temette lovasát. Valahogyan ki tudott szabadulni lóva alól, de föllátni már nem volt képes, a rázuhan ló sulya következtében válszerűen eltört. Lovása elnyargalt egy kocsiról, amelyen aztán a sulyosan sérült hazaszállították. Van rá remény, hogy az eltört csont mihamar ismét összeforr.

— **Gyilkos villám.** Würzburgból jelentik: Tegnapp este heves vihar vonult el a város felett, melyet villámok s mennydörgés kísért. A villám egy vendéglőbe sújtott, ahol dekok tartózkodtak. A villám hat dekokot ért, egy rögtön meghalt, egyet halálosan sújtott s a többiek csak elkábultak.

— **Köbör Lujza hercegnőről.** A bécsei „Zeit” tudósítja meglátogatta Lindenhofot, ahol Köbör Lujza hercegnő tartózkodik és hosszabb tudósítást közöl lapjában a hercegnőről, életmódjáról, szórakozásairól és szeszéről. A hercegnő ötödik éve tartózkodik az intézetben, ahol főképpen az intézet orvosától, Pierson dr.-ral érintkezik, akit nagyon megkedvelt. Az orvost különböző beosztások névelései: „Paposi”, „cher vieux”, vagy „dear oldman” néven. Nagyon keveset érdeklődik azok iránt, kik hajdan közel álltak hozzá. Fiáról sohasem beszél, különben — nem tudjuk miért — sohasem szeretne. Nagyon ritkán emlékezik meg testvéreiről is. Rokonságok nagy részét rendszeresen sulyos szidalmakkal illeti. Ilyen kifejezésekkel illeti apját is, a belga királyt, főképp azóta, a mióta „szigorubb bánásmódot” rendelt el leánya fölött. De a legnagyobb gyűlölettel a férjéről beszél, minden rossz cselekedetre képesnek tartja, azt mondja róla, hogy fukar, gyáva durva és kegyetlen. Férje oka minden szerencsétlenségnek. Rokonszenvos emlékezik meg azonban a „grófról”, a hogy Mattasich Gézárt szokta nevezni. — Szerinte a „gróf” az egyetlen Toggenburg lovag. A hercegnő hetenkint két-három kirándulást tesz, rendszeren Drezdába. Csak udvarhölgye, Gebauer kisasszony szokta elkísérni. A nap legnagyobb részét öltözködéssel tölti. A hercegnő testi egészsége különben igen jó, csak pikkelyesömör (psoriasis) bántja, keveset olvas és még kevesebbet ír. Levelekre csak nagyon ritkán szokott válaszolni. Testvére, az egykori Stefánia trónörökös nőiként nem érdeklődött iránta s ezért Lujza hercegnő a legdurvább kifejezésekkel panaszkodott ezen elhanyagolatlanságot. Végül kapott levelet nővérétől. Hónapok óta egyébről sem beszél azóta, minthogy válasza volna kellene a levélre, de még mind-

eddig nem tette meg. Érdekes a hercegnőnek a tulajdonsága, hogy látogatatóit ajándékokat kér. Még ellenségeit sem kíméli meg e tekintetben. A mikor férjének képviselője, Bachrach dr. egy napon meglátogatta, hogy fontos ügyekben beszéljen vele, a hercegnő az ügyvédet bejelentő udvarhölgynek azt mondta: „Ohó, ha ez beszélni akar velem, ötven márkát belépti díjat fizessen!” Bachrach dr. megígérte, hogy az ötven márkát Pierson dr. kezébe fogja fektetni: Ez azonban nem felelt meg a hercegnő szándékának: kezét kinyújtotta és követelte, hogy oda tegye be a pénzt. És az ügyvédnek fizetnie kellett. A látogatás után a hercegnő kijelentette, hogy legközelebb csak száz márkát beléptídj mellett fogadja az ügyvédet.

— **A szultán kincseskamrájából.** Egy előkelő francia lap tudósítja, kinek alkalmá volt a szultán kinostárát meglátogatni, érdekesen számol be az ott látottakról: „Nincs az a toll, mely képes volna leírni az itt heverő ékszerek és műkincsek garmadát. Az összes szultánok ékköves díszruháit II. Mohamedtől (1451—1481) II. Mahmudig (1808—1839): turbánok, gyöngyöröszem nagyságu gyémántokkal, smaragdokkal és rubintokkal kirakva; Ismai perzsa sah trónja, mit 1514-ben raboltak el a törökök és II. Szulejman trónusa értékes faragvány és földszízei arany és mozaik berakatokkal és több mint huszezer gyémánt, rubin és smaragdkövel és egy baldachin, melynek közepétől tíz centi méter hosszú és négy centiméter széles rubin világít le, képezik a gyűjtemény fénydarabjait. Egy üvegsekrényben látni a világ legnagyobb smaragdait; kettő nem sokkal kisebb, mint a középnapyságu strucctojás, egy pedig akkora kerületű, mint egy evőtányér és négy-öt centiméternyi vastag. Kötetek kellenének, ha mind föl akarnám sorolni az itt fölhalmozott drágaságokat.

— **A milliomos végrendelete.** Bostonból jelentik, hogy Gordon Mackay, az elhunyt pittsfieldi milliomos, akit a cipőgyártó cég feltalálása tett gazdaggá, a Harvard egyetemnek több mint négy milliót hagyományozott. Első felesége 11.000 dollár évjáradékot kap, két fia ellenben csak 100 dollár kap évenként, mert atyjukkal haragban éltek.

— **Tanítóképződei növendékek, mint tüzoltók.** Nagyenydről írják lapunknak: A Bethlen kollegium előjárása megengedte a tanítóképző III. és IV. éves növendékeinek az önk. tüzoltók egyesületbe való belépésüket és azt, hogy annak gyakorlati, valamint a város területén előforduló tüzeseteknél részt vehessenek. A növendékeknek tanítandó tüzoltási ismeretek főleg a faluhelyeken szükségességre fog szorítkozni; nevezetesen a fecskendők szerkezetének, felszerelésének és kezelésének megismerésére, valamint a falusi tüzoltó-egységek szervezésére. A növendékek, mint iskolai tüzoltóság külön rajt képeznek tornatárukat parancsnoksága alatt s a veszélylyel járó gyakorlatok és műveletek náluk megoldandók. A mintegy 40 buzgó fiatal emberből álló raj Biharj Béla képezői tornatáruk isk. tüzoltóság parancsnokának vezetés alatt a gyakorlatokat megkezdette.

— **Egy szociálista nyomda lefoglalása.** Berlinből táviratozzák: A Vowärtseresitük Varsóból, hogy ott szerdán délután két órákor egy cipész lakásán lefoglaltak egy szociálista kézimondát. Rendőrök és csendőrök megjelentek a lakás előtt, a hol a cipész feleségével és több szociálista agitátorral elhatározta, hogy fegyverrel fognak védekezni. A mikor a rendőrök rájuk törtek az ajtót, elsütötték revolvereiket. A csendőrpáncsok helyzete és egy rendőrfőbizos szörnyet halt. A szociálisták ezután a rendőrkön át utat törtek maguknak az udvaron keresztül, miközben folyton lövöldöztek. Egy örmester és három közrendőr halálosan megsebesült. A szociálisták nagyrésze elmenekült. Hármát azonban és a cipész feleségét elfogták.

— **Sztrájk a kereszteri képezdében.** Sz.-Udvarhelyről írják:

A székelykereszteri m. kir. áll. tanítóképzőintézet ifjúsága sztrájkol igazgatójuk és bentlakó felügyelő tanárjuk, elviselhetetlenségig durva bánásmódjuk ellen. A már rég sanyargatott ifjúság második napja már nem jár tanórákra és nem is fog menni mindaddig, míg jelenlegi igazgatójuk és felügyelő tanárjuk az intézetben lesz. A fegyelmi vizsgálatok kezdetét vették. A tanító növendékek sérelmét főleg a durva bánásmód okozta. Az alsóbb 3 osztálybeliekkel még tízi fát is vágattak, sőt némely leendő néptanítót még arcuzl is ütöttek.

— **Kegyelem a bileki katonáknak.** Mint Szerajevóból jelentik, háró Burian közös pénzügyminiszter és Fridler János tábornok-hadbíró néhány nap óta az okkupált tartományokban időznek. Mindketten első sorban Trebinjét látogatták meg. A miniszter április 25-én érkezett Trebinjébe; kíséretében volt báró Kusora polgári adlutas is. Báró Burian melegen érdeklődött azok iránt a szerencsétlen bileki bakák iránt, akiket a trebinjei hadbírásg elítél az újví zendülés miatt s megígérte Miscevicics ezredesnek, hogy mindent elkövet a szigorú és hosszú fogságra vetett katonák megkegyelmezése dolgában. Másnap elutazott a miniszter Mosztárba. Két nappal később Trebinjében temették a tábornok-hadbíró, aki egyenesen azért látogatott oda, hogy a helyőrségi börtönökben szülő szegény 69-es bakák szabadsága érdekében megtegye az első intézkedéseket. Az ismeretes bileki zendülésnek harminczhárom áldozata van, akik közül Kuszka Mihály, Pánczél Lajos és Molnár Károly büntetésre a legkeményebben, mindegyiket három évi várfogságra szól. Ezt a három katonát még februárban elszállították a pétervárad

erősségbe. A többi harmincz elítelt — nagybörzést nyolcz-tíz hónapi fogságra ítéltek bakák — a trebinjei, mosztári raguzai és szerajevói garnizon-fogságban szenved. Mint-hogy börtönükbe is beszívargot az a hír, hogy az öreg katonákat nemokára szabad-ságolják, kegyelemért folyamodtak. Fridler tábornok-hadbíró, aki Raguzából érkezett Trebinjébe s onnan április 29-én Mosztárba, 30-án pedig Szerajevóba utazott, mindenütt szemlét tartott a helyőrségi fogházakban s megígérte a bileki bakáknak, hogy olyan előterjesztést tesz a hadügyminiszternek, amelynek értelmében az elítélt katonákat május végén, vagyis június elején szintén hazabocsátják a többi negyedik évüket szolgáló legénységgel egyetemben. A hadbíró-tábornok május 1-én Péterváradra utazott, ahol meg fogja hallgatni a három legkeményebben elítélt 69-es baka kérelmét. Úgy hírlik, hogy ezeket is szabadon bocsátják még ebben az esztendőben.

— **Van szerencsem.** A nagyközönség b. tudomására hozni, hogy tisztított női selyem-, szövet- és pamut-ruhákat, teljesen bontatlan állapotban, az eddigi árakkal sokkal olcsóbban, mivel nagy-mennyiségű anyagot jutányosan tudtam beszerezni. Úgy, hogy egy férfi-öltönyt már 3 kor. 20 fill.-től kegyes vagyok jól és gyorsan kitisztítani. *Czink József* Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 25. Műhely: Dézma-utca 5. sz. (Saját ház). 19—57

Gyászrovat.

Id. Csiky Antal 1904. május 2-án délután fél 5 órákor, élete 58-ik, boldog házasságának 27-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt Kolozsvárt. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett.

A kinek szüksége van
névjegyre
eljegyzési kártyára . . .
majálisi meghívóra . . .
falragaszra stb.
az forduljon az o o o o

„ELLENZÉK” nyomdájához,

a hol azonnal elkészítik.
Vidéki megrendelések
24 óra alatt teljesítenek. o

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Politikai hírek.

Budapest, máj. 4.

Bécsből jelentik: A magyar országgyűlés új ülősszakot már legközelebb meg kell nyissák, mert a delegációkat hírszerint e hó 14-ikére hívják össze Budapestre. Ha egyébrét nem is nyitnák meg, de a delegációk megválasztásáért okvetlenül mielőbb meg kell nyílnon az új ülősszak.

Ismeretes, hogy Hieronymi kereskedelmi miniszter a Magyar Államvasutak alkalmazottai részére az 1903. évi költségvetés terhére 1.600.000 koronát utalványozott ki. Mint most a kormányhoz közelálló forrásból jelentik, ez az összeg rendkívüli pótlék czímen fog a vasutasok kezéhez jutni. És pedig visszamenő hatálylyal; nyugdíj, adó vagy egyéb illeték levonása nélkül. Az összeg a vasuti fizetésrendezéssről szóló javaslat törvényerőre emelkedése után fog kiosztásra kerülni. Arányosa a törvényben foglalt fizetési táblázat-hoz képest.

Kormányparti körökben azt beszél-lik, hogy a delegáció tagjainak megválasztása után a képviselőház tanácskozásait ismét egy hónapra elnapolhatná. Beszédnek arról is, hogy a kormány új választásokra készül, mert szerinte a mai, obstrukcióra hajló ellenzékkel szemben nem lehet a parlamenti békés munkálkodást biztosítani. Kormányparti felfogás szerint a választások tekintetében a kormánynak helyzete ma sokkal kedvezőbb, mint volt hónapok előtt.

Rákóczi hamvában hazahozatalra vonatkozó előterjesztésének gróf Tisza István miniszterelnök ugyanis nagy rétegek rokonszenvét megnyerte.

— **A belügyminiszter a festékes czukorkákról.**

Budapest, máj. 4.

Az utóbbi években az országnak majdnem minden vidékén osztrák gyártású kátrányfestékes czukorkákat hoznak forgalomba. A belügyminiszterium e tárgyban most rendeletet intézett az ország valamennyi közegészségi hatóságához, azon figyelemztetésel, hogy a még ma is érvényben levő 1874-iki rendelet értelmében a kátrányfestékes czukorka előállítás az országban tiltva van és

azért ügyeljenek, hogy azokat a külföldről se hozzák forgalomba.

Uj gróf és főrend.

Budapest, máj. 3.

Mindenfelé hiresztelik, hogy Hodosy Imre orsz. képviselő grófságot kap, Darányi Ignác volt minisztert pedig ki-nevezik főrendiházi tagnak.

Az Uj párt körhelyi-ségének felavatása.

Budapest, máj. 4.

Az Uj párt tegnap pártvacsorával avatta fel az Angol Királynőben levő körhelyiségét. A vacsorán az intéző bizottság tagjai kivül a pártvezér Bánffy Dezső báró is résztvett, kinek a szegedi választópolgárság egy küldöttsége ugyancsak tegnap ajánlotta fel I. kerülete mandátumát.

Uj állami gyermekmenhely megnyitása.

Budapest, máj. 4.

A belügyminiszter körrendeletileg értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy Pécsen 1904 július 1-én állami gyermekmenhely fog megnyitni.

A nagy beteg Jókai.

Budapest, máj. 4.

A király Tisza révén tudakozódott este és ma reggel is Jókai hogylétéről. Éjszaka két órákor évrés 118, négy kihagyással. Négy órákor hajnalban eszméletre tért s kérdezte: — Mi lesz velem, megérem még a reggelt?

Reggel nyolcz órákor állapota jobbra fordult, mi azonban nem von le semmit a baj komolyságából.

Reggel kilenc órákor Korányival konszilium volt. Konstatálták, hogy életbe maradásához gyenge reményt fűzhetünk.

Berzeviczi, Hegedűs és neje reggel megjelentek Jókai lakásán.

Már nem engednek be senkit. Szobalánya ma arczát meleg vízzel megmosta. Jókai mondta:

-- Szappannal kérem, mint rendesen.

Kettőkor ujra konzilium. Berzeviczi, Hegedűs Lóránd állandóan a nagybeteg mellett vannak.

Budapest, máj. 4.

Délután 1 órákor.

Délben ujra konzilium. Köpetjét megvizsgálták. Korányi mondta:

— Csoda volna, ha felgyógyulna, de nincs lehetetlenség.

Társadalmi előkelőségek nagy számmal tudakozódnak.

Egy órákor pontban Könyg kabinetiroda főnöke megjelent. Jókainál király nevében kérte az értesítést a betegségről, hogy a királyt többször pontosan értesítse.

Jókainé felelte: — Ő felsége gyöngéd figyelmében meghatja elárult szívemet. Enyhíti szomorú állapotomat.

Kossuth Ferencz, Nessi Pál képviselő után kérdezősködött.

Kitüntetés.

Budapest, május 4.

Szentpétervárról sürgönyzik: A „Korejecz” összes tisztjeit a Sz.-György-renddel tüntették ki.

Uj érsek.

Bécs, máj. 4.

A hivatalos lap közli, hogy ol-müti érsekké Bauer püspök nevezetett ki.

Brüni püspök Huyn Pál gróf lett.

Háboru.

Szt.-Pétervár, máj. 4.

Itt az a hír terjedt el, hogy nyolcz japán gyűjtőhajót és két torpedónaszádot, a midőn a mult éjjel Port-Arthurhoz közeledtek, hogy aknákat rakjanak le, megfeneklettek. Hivatalos megerősítés egyelőre nincs.

London, máj. 4.

A japánok újabb győzelmet arattak a oroszok felett.

Niucsvangot mely az orosz-hadállás egyik erőssége volt tegnap elfoglalták.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHALY.

Réti Sándor,
Kész ruha és férfi szabó üzlete
város háza alatt.



Reclam
898 135—150

férfi öltönyök mérték
szerint elkészítve.
Honi szövetekből 50 korona.



Gyermek ruhákban
Nagy választék
Olcsó árak!
Mátyás király-tér 1. szám.

